

Landmandens erfaringer

Landmandens erfaringer fra den praktiske del af naturplejen.

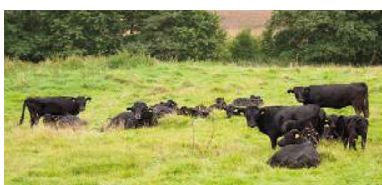

Gårdejer, dyreholder Jens Ole Hededal Nielsen
Lindbjerg Dexter
b-johededal@mail.dk

Dyrehold er en væsentlig del af den praktiske naturpleje.

Rundt omkring i landet ligger meget ”urørt” natur. Urørt fordi det enten er for risikabelt, for besværligt eller umuligt at pleje med maskiner, eller fordi man ikke rigtig har mod på at blive ”dyreholder”.

Det er den del af naturplejen, der involverer dyr (kvæg), som dette indlæg kort vil omhandle.

At have med dyrene at gøre, skal jo først og fremmest være en fornøjelse og glæde for alle: dyrene, landmanden, omgivelserne og ikke mindst for naturen.

I indlægget skal vi se lidt på:

- valg af dyr/race.
- håndtering i forbindelse med udbinding om foråret og hjemtagning om efteråret.
- håndtering hjemme i stalden ”den blå pind” og andre gode fif.
- sikkerhed for landmanden, dyrene og omgivelserne.

Inden man bestemmer sig for hvilken race, der skal satses på, er det vigtigt at gøre sig nogle tanker om de forhold, som dyrene tilbydes. Hvor stort areal skal afgræsses? Hvilken type græs er der på marken? Samt staldforhold, vinteropstaldning, vinterfodring osv.

I Danmark er der efterhånden mange forskellige racer at vælge imellem, så det er vigtigt at gøre sig nogle tanker om dyrenes forskelligheder, og de muligheder det giver. Det kan f.eks. være dyrenes størrelse, deres temperament, magert kød/marmorert kød, højt forædlede racer/meget ekstensive racer, pelstykkelse, mulighed for ”nabohjælp” osv.

Endelig skal man også overveje investeringens størrelse. Om der skal drives avl eller ”bare” laves kød.

Udbinding og hjemtagning er de to store højdepunkter i løbet af året.

Om foråret, når dyrene skal slippes løs på de helt nye græsmarker, skal det være en nydelse, og det er det også, hvis dyrene, marken og én selv er forberedt. Omvendt kan det blive et mareridt de første dage efter udbindingen, hvis tingene ikke er forberedt.

Sommeren igennem kan man nyde synet af dyr og natur. Nyde at græs bliver til mad, og at naturpleje er til glæde for alle.

Om efteråret, når dyrene skal hjem igen, kan det godt være en udfordring, som ind imellem kan give søvnløse nætter. MEN sådan behøver det ikke være. Også her er det vigtigt at være forberedt. Dyrene skal være trygge ved og vænnet til vores færden blandt dem. De skal opdrages til at komme, når vi kalder osv. Folden skal indrettes

hensigtsmæssigt, så det er muligt at sætte fangfolden rigtigt, og transporten til og fra marken kan foregå sikkert. Vores egen og eventuelle hjælperes mentale tilstand har også stor betydning.

Hjemme i stalden er der altid lidt håndtering af dyrene, og også her er det vigtigt, at man tænker over indretningen. Ikke kun selve opstaldning og fodringsforhold, men også drivgange, sorteringsforhold, fravæning, vejning osv.

Den ”blå pind” er nok mit vigtigste redskab ude i stalden. Men også andre gode idéer og tips til den daglige håndtering af dyrene gør hverdagen meget nemmere. Og måske også mere sikker!!!

Sikkerhed for landmanden, dyrene og omgivelserne er måske et emne, som vi ikke er så bevidste om, som vi burde være. ”Vi gør som vi plejer, og det plejer jo at gå godt nok”.

Desværre er der hvert år folk, som kommer til skade. Dyr som må aflives, eller dyr som f.eks. kommer for tæt på trafikken.

Ingen af hændelserne er planlagte, det ved jeg godt, men vi skal hele tiden prøve at være på ”forkant” med situationen.

Inde i stalden kan vi lave ”sorteringssluser”, gode drivgange, undgå glatte gulve, sortere umulige dyr fra osv.

Ude i marken gælder det først og fremmest om at holde selve folden i orden, men også det daglige opsyn og den daglige kontakt med dyrene er vigtig. Transport og indfangning er situationer, hvor der er stor risiko for, at noget kan gå galt, men god planlægning og godt materiel reducerer risikoen væsentlig. ■